KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 15.12.2025 r.
COM(2025) 860 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

Pierwsze sprawozdanie roczne na temat interoperacyjności w Unii

{SWD(2025) 975 final}

SPIS TREŚCI

KONTEKST I TŁO 2

STRUKTURA 2

STAN WDROŻENIA 3

Zarządzanie 3

Czynniki sprzyjające 4

Środki wsparcia 7

Oceny interoperacyjności 10

WSPÓŁPRACA MIĘDZY KOMISJĄ A INNYMI ZAINTERESOWANYMI STRONAMI 12

WNIOSKI I PERSPEKTYWY NA PRZYSZŁOŚĆ 13

KONTEKST I TŁO

AKT W SPRAWIE INTEROPERACYJNEJ EUROPY STANOWI FUNDAMENT NIEZAKŁÓCONEGO FUNKCJONOWANIA POŁĄCZONEJ CYFROWEJ EUROPY

W celu wsparcia postępu transformacji cyfrowej UE obowiązujący od 11 kwietnia 2024 r. akt w sprawie Interoperacyjnej Europy[1] określa podstawowe ramy dotyczące zwiększenia interoperacyjności transgranicznej i innowacji w sektorze publicznym. Akt ten przyczynia się do osiągnięcia celu cyfrowej dekady[2], jakim jest zapewnienie, aby do 2030 r. 100 % kluczowych usług publicznych było dostępnych online. Stanowi odpowiedź na rosnące zapotrzebowanie na funkcjonujące bez zakłóceń usługi transgraniczne – 150 mln obywateli UE mieszka w regionach przygranicznych, a 2 mln codziennie dojeżdża do pracy w innym państwie członkowskim, zatem niezbędne są wzajemnie połączone administracje publiczne. Silniejsze administracje cyfrowe nie tylko zapewnią funkcjonujące bez zakłóceń usługi, ale także – zgodnie z oczekiwaniami – dzięki większej wydajności umożliwią uzyskanie oszczędności wynoszące nawet 5 mld EUR rocznie[3].

W niniejszym pierwszym sprawozdaniu rocznym, które Komisja przedłożyła Parlamentowi Europejskiemu i Radzie na podstawie art. 20 ust. 4 aktu w sprawie Interoperacyjnej Europy, dokonano przeglądu ogólnych postępów we wdrażaniu tego aktu, a także podkreślono osiągnięcia, wyzwania oraz przyszłe kierunki działań. Sprawozdanie opiera się na ustrukturyzowanym podejściu obejmującym zarówno szerszy kontekst aktu, jak i szczegółową analizę jego wdrażania oraz skutków. Chociaż skupiono w nim uwagę na początkowych postępach i uruchomieniu nowych inicjatyw, w przyszłych dokumentach uwzględnione zostaną wyniki w pełni rozwiniętego mechanizmu monitorowania, który będzie wykorzystywał rosnący zbiór danych do analizy tendencji, barier i czynników wspomagających wdrażanie. Zapewni to kompleksowy przegląd stanu interoperacyjności w UE.

STRUKTURA

Przepisy aktu w sprawie Interoperacyjnej Europy stworzyły solidne ramy współpracy sektora publicznego i zapewniły sprawne funkcjonowanie usług ponad granicami terytorialnymi,

[1] Rozporządzenie – UE – 2024/903 – PL – EUR-Lex.

[2] Cyfrowa dekada Europy: cele na 2030 r. | Komisja Europejska.

[3] EUR-Lex - 52022SC0721 - PL - EUR-Lex.

sektorowymi i organizacyjnymi. Główne artykuły aktu podzielono na cztery główne kategorie: zarządzanie, czynniki sprzyjające interoperacyjności, środki wsparcia wdrażania i oceny interoperacyjności. Ostatnia kategoria obejmuje kształtowanie polityk dostosowanych do ery cyfrowej.

Rys. 1 – Akt w sprawie Interoperacyjnej Europy – podsekcje

W niniejszym pierwszym sprawozdaniu skupiono uwagę na wdrażaniu aktu od momentu jego wejścia w życie do lipca 2025 r. i uwzględniono niektóre elementy działań monitorujących przewidzianych w art. 20. Z uwagi na trwające wdrażanie aktu kompleksowe dane umożliwiające uzyskanie informacji z mechanizmu monitorowania Interoperacyjnej Europy nie były jeszcze dostępne. Szczegółowe informacje na ten temat przedstawiono w dokumencie roboczym służb Komisji towarzyszącym niniejszemu sprawozdaniu[4].

STAN WDROŻENIA

Zarządzanie

Podstawa prawna

Ramy zarządzania określone w akcie w pełni wdrożono w ciągu ostatniego roku, co szczegółowo opisano poniżej.

Działania wdrożeniowe

W ostatnim roku poczyniono znaczne postępy w tworzeniu silnej struktury zarządzania.

- Jak przewidziano w art. 15, **Rada ds. Interoperacyjnej Europy i jej stała grupa robocza** formalnie rozpoczęły działalność w czwartym kwartale 2024 r., co zapewniło ramy instytucjonalne niezbędne do koordynacji wdrażania aktu w całej UE. Ponadto w maju 2025 r. Rada przyjęła **program prac**, który będzie regularnie aktualizowany, aby ukierunkować opracowywanie przyszłych porządków obrad Rady.
- Jak przewidziano w art. 16, w maju 2025 r. za pośrednictwem portalu Interoperacyjna Europa oficjalnie uruchomiono **społeczność Interoperacyjnej Europy**. Zapewnia ona przestrzeń współpracy dla państw członkowskich, instytucji i zainteresowanych stron i

[4] SWD(2025) 975.

umożliwia wymianę doświadczeń, dzielenie się najlepszymi praktykami i współtworzenie rozwiązań.

- Jak przewidziano w art. 17 i 18, 26 z 27 państw członkowskich wyznaczyło **właściwe organy krajowe** w prawnie wiążącym terminie do 12 stycznia 2025 r., zgodnie z wymogami art. 17, a podmioty unijne wyznaczyły swoich **koordynatorów ds. interoperacyjności** na podstawie art. 18. Umożliwiło to spójne podejście do wdrażania i koordynacji w całej UE.
- Aby opracować **pierwszy plan na rzecz Interoperacyjnej Europy** przewidziany w art. 19, w pierwszym kwartale 2025 r. powołano grupę zadaniową, w skład której weszli stali członkowie grupy roboczej. Grupa zadaniowa przygotowała konsultacje publiczne, które zorganizowała w czerwcu 2025 r. na portalu Interoperacyjna Europa, by zapewnić odzwierciedlenie wkładu i oczekiwań szerokiego grona zainteresowanych stron w przyszłych priorytetach[5].

Uwagi na przyszłość

W przyszłości nastąpi przekierowanie uwagi na formalne **przyjęcie przez Radę planu na rzecz Interoperacyjnej Europy**. Plan ten zapewni kompleksowe ramy, które umożliwią ukierunkowanie wysiłków na rzecz interoperacyjności w całej UE oraz dostosowanie bieżących inicjatyw do długoterminowych celów i zmieniających się potrzeb państw członkowskich i instytucji UE. **Ramy monitorowania** zostaną jeszcze bardziej udoskonalone. Ponadto **pierwsze doroczne zgromadzenie społeczności**, zaplanowane na październik 2025 r., będzie kluczową okazję do dalszego promowania współpracy, wymiany najlepszych praktyk i zaangażowania zainteresowanych stron.

Czynniki sprzyjające

Podstawa prawna

Aktem w sprawie Interoperacyjnej Europy ustanowiono kompleksowe ramy dotyczące wymogów prawnych, organizacyjnych, semantycznych i technicznych, których celem jest zapewnienie skalowalnych i elastycznych rozwiązań w sektorze publicznym. Aby zapewnić efektywne **udostępnianie i ponowne wykorzystywanie** rozwiązań, w art. 4 nałożono na instytucje UE i organy sektora publicznego obowiązek udostępniania rozwiązań interoperacyjnych dotyczących transeuropejskich usług cyfrowych. Rada zaleca **rozwiązania interoperacyjne**, które mogą zostać opatrzone oznaczeniem „Rozwiązanie Interoperacyjnej Europy". Akt wzmacnia **europejskie ramy interoperacyjności** jako wspólny punkt odniesienia oraz wprowadza **portal Interoperacyjna Europa**, który pełni rolę pojedynczego punktu kontaktowego do rozwiązań, specyfikacji technicznych i najlepszych praktyk.

Działania wdrożeniowe

- Wyniki mechanizmu monitorowania Interoperacyjnej Europy z 2025 r. wykazały, że **każde państwo członkowskie** formalnie **przyjęło obowiązującą wersję**

[5] Konsultacje w sprawie planu na portalu: Wyraź swoją opinię | Portal Interoperacyjna Europa.

europejskich ram interoperacyjności[6]. Aby wdrożyć przepisy art. 6 aktu, w maju 2025 r. powołano nieformalną grupę ekspertów ds. **europejskich ram interoperacyjności nowej generacji**, której zadaniem jest zapewnienie technicznych i strategicznych wytycznych dotyczących przeglądu tych ram.

- Jak przewidziano w art. 7, w maju 2025 r. Rada ds. Interoperacyjnej Europy zatwierdziła **definicję procesu i kryteriów przyznawania oznaczenia „Rozwiązanie Interoperacyjnej Europy”**. Dzięki temu rozwiązania, które spełniają określone normy jakości i interoperacyjności, zyskają rozpoznawalność oraz będą propagowane zarówno na portalu, jak i w szerszej Wspólnocie. Aby wybrać pierwsze rozwiązania Interoperacyjnej Europy powołano **specjalną grupę zadaniową** złożoną z członków stałej grupy roboczej. Ponadto od czerwca do sierpnia 2025 r. za pośrednictwem portalu zorganizowano **konsultacje publiczne**, mające na celu zebranie propozycji rozwiązań interoperacyjnych, które będą brane pod uwagę przy przyznawaniu oznaczenia.
- Zgodnie z art. 8 w czwartym kwartale 2024 r. uruchomiono **portal Interoperacyjna Europa**. Jest on centralnym ośrodkiem informacji, zasobów i narzędzi, które mają ułatwiać realizację transgranicznych inicjatyw w zakresie interoperacyjności. Na portalu zarejestrowanych jest około 10 000 użytkowników, a co miesiąc wyświetlanych jest niemal 100 000 stron. Portal oferuje m.in. rozwiązania interoperacyjne, sprawozdania z oceny oraz przestrzeń na publikację decyzji i dokumentów Rady, a także zapewnia forum współpracy dla piaskownic regulacyjnych i zawiera publikowane co miesiąc informacje na temat nowych możliwości finansowania na cyfryzację. Do lipca 2025 r. na portalu zarejestrowano **670** aktywnych rozwiązań[7]. Większość z nich (58,5 %) pochodziła z UE. Właścicielami tych rozwiązań są przede wszystkim podmioty UE (57,7 %), a następnie organy sektora publicznego (34,5 %). Głównym właścicielem instytucjonalnym jest Komisja Europejska, w szczególności DG DIGIT.

Dobre praktyki

WDRAŻANIE EUROPEJSKICH RAM INTEROPERACYJNOŚCI W ESTONII

W 2023 r. Estonia wprowadziła nowe krajowe ramy interoperacyjności[8], które zastąpiły dotychczasowe, obowiązujące przez ostatnie dziesięć lat. Choć nie mają one charakteru obowiązkowego, zawierają praktyczne wytyczne dotyczące zasad interoperacyjności dla całej administracji publicznej. Zasady te umożliwiają płynną komunikację oraz wymianę danych między systemami ICT. Te w pełni funkcjonujące ramy są zgodne z europejskimi ramami interoperacyjności i są regularnie aktualizowane, aby zachować możliwość dostosowania i przyjazność dla użytkownika, a ich przegląd odbywa się co najmniej raz na dwa lata.

Oprócz tego Estonia podjęła szereg inicjatyw w zakresie interoperacyjności i odporności cyfrowej, w szczególności utworzyła pierwszą na świecie „ambasadę danych” w

[6] EUR-Lex - 52017DC0134 - PL - EUR-Lex.

[7] Dane pochodzące z wyników mechanizmu monitorowania Interoperacyjnej Europy z 2025 r. Szczegółowe informacje można znaleźć w dokumencie SWD(2025) 975.

[8] Interoperacyjność Państwowego Systemu Informacyjnego 2011 | Ministerstwo Gospodarki i Komunikacji.

Luksemburgu[9]. Ta bezpieczna kopia zapasowa danych rządowych gwarantuje ciągłość funkcjonowania i stanowi przykład najlepszych praktyk w zakresie transgranicznego zarządzania danymi i interoperacyjności transgranicznej. Inicjatywa jest częścią szerszej strategii Estonii, której celem jest zwiększenie odporności cyfrowej i utrzymanie nieprzerwanego funkcjonowania sektora instytucji rządowych i samorządowych opartego na silnej interoperacyjności wspierającej bezpieczną i niezakłóconą wymianę danych między systemami. Ambasada danych, która przechowuje dane rządowe o znaczeniu krytycznym w bezpiecznej lokalizacji poza Estonią, stanowi praktykę najwyższej klasy w zakresie zapewnienia ciągłości działania i zarządzania przywróceniem gotowości do pracy po wystąpieniu sytuacji nadzwyczajnej, co jest niezbędne dla zagwarantowania interoperacyjności systemów.

UNIJNY KATALOG ROZWIĄZAŃ OPARTYCH NA OTWARTYM OPROGRAMOWANIU

Unijny katalog rozwiązań opartych na otwartym oprogramowaniu[10] pokazuje, w jaki sposób wspólne zasoby cyfrowe mogą przyczynić się do zwiększenia skuteczności, zacieśnienia współpracy transgranicznej i wzmocnienia suwerenności cyfrowej Europy. Administracje publiczne w coraz większym stopniu korzystają z otwartego oprogramowania, a w art. 4 aktu zachęca się do udostępniania rozwiązań interoperacyjnych – w tym kodów, dokumentacji i odniesień do zastosowanych otwartych standardów – w celu wspierania transeuropejskich cyfrowych usług publicznych.

Katalog opracowany przez Komisję Europejską w ramach projektów pilotażowych dotyczących rozwiązań opartych na wolnym i otwartym oprogramowaniu dla europejskich usług publicznych (FOSSEPS) zawiera rozwiązania z wielu państw członkowskich, które umożliwiają ponowne wykorzystanie, współpracę i lepszą interoperacyjność. Stanowi on platformę dla rozwiązań opartych na otwartym oprogramowaniu, przez co wzmacnia współpracę, kreatywność i efektywność, a także poprawia interoperacyjność. Katalog wprowadzono jako produkt o minimalnej funkcjonalności w 2024 r. przy udziale Włoch, Niemiec oraz serwisu Komisji code.europa.eu[11]; obecnie obejmuje również Finlandię, Francję, Niderlandy i Szwecję. Inicjatywy takie jak unijny katalog rozwiązań opartych na otwartym oprogramowaniu i publiccode.yml przyczyniają się do budowy bardziej innowacyjnego, interoperacyjnego i efektywnego cyfrowego sektora publicznego w UE.

Uwagi na przyszłość

W nadchodzącym okresie działania operacyjne skoncentrują się na **pierwszej partii rozwiązań Interoperacyjnej Europy**, które zostaną przedłożone Radzie do zatwierdzenia.

[9] Ambasada danych w Luksemburgu.

[10] Unijny katalog rozwiązań opartych na otwartym oprogramowaniu | Portal Interoperacyjna Europa.

[11] code.europa.eu | GitLab.

Rozwiązania zatwierdzone przez Radę zostaną opatrzone oznaczeniem „Rozwiązanie Interoperacyjnej Europy" i będą udostępnione na portalu Interoperacyjna Europa. Ponadto na podstawie prac nieformalnej grupy ekspertów ds. europejskich ram interoperacyjności w grudniu 2025 r. Radzie zostanie przedstawiony **plan działania dotyczący europejskich ram interoperacyjności nowej generacji**, co zainicjuje formalny proces ich przeglądu. Ponadto powołana zostanie nowa grupa zadaniowa, w skład której wejdą członkowie stałej grupy roboczej, a ich zadaniem będzie opracowanie **wytycznych dotyczących udostępniania i ponownego wykorzystywania** rozwiązań interoperacyjnych. Aby zapewnić szeroką dostępność, portal Interoperacyjna Europa zostanie przetłumaczony na wszystkie języki urzędowe UE z wykorzystaniem tłumaczenia maszynowego.

Środki wsparcia

Podstawa prawna

W akcie w sprawie Interoperacyjnej Europy określono środki mające na celu wzmocnienie interoperacyjności między państwami członkowskimi i podmiotami poprzez dostosowane do potrzeb wsparcie, innowacje, umiejętności i współpracę. W art. 10 wprowadzono **środki na rzecz innowacji** mające na celu opracowanie nowych lub ulepszonych rozwiązań interoperacyjnych, często we współpracy z podmiotami GovTech, takimi jak MŚP, instytucje badawcze i przedsiębiorstwa typu start-up. W art. 11 i 12 **ustanowiono piaskownice regulacyjne interoperacyjności** na potrzeby testowania i walidacji rozwiązań w kontrolowanym środowisku. Dodatkowe wsparcie obejmuje dalsze materiały szkoleniowe na temat europejskich ram interoperacyjności i rozwiązań Interoperacyjnej Europy, w tym otwartego oprogramowania, oraz dobrowolny mechanizm **oceny wzajemnej** mający na celu ułatwienie współpracy między organami sektora publicznego.

Działania wdrożeniowe

Z myślą o wspieraniu innowacji w zakresie interoperacyjności wprowadzono wiele środków wsparcia.

- W odniesieniu do art. 11 i 12 **Komitet ds. Piaskownic Regulacyjnych Interoperacyjności** nadzoruje funkcjonowanie piaskownic, ułatwia wymianę doświadczeń i zapewnia wytyczne dotyczące najlepszych praktyk. W lipcu 2025 r. przyjęto **akt wykonawczy dotyczący piaskownic regulacyjnych interoperacyjności**[12], który stanowi ustrukturyzowaną podstawę prawną do testowania innowacyjnych rozwiązań cyfrowych w kontrolowanym środowisku i eksperymentowania z nimi. Ramy te umożliwiają państwom członkowskim i zainteresowanym stronom wdrażanie nowych podejść przy jednoczesnym zapewnieniu zgodności z zasadami i celami aktu.
- W ramach programu „Cyfrowa Europa" oraz zgodnie z art. 10 Komisja finansuje **kluczowe inicjatywy** mające na celu pobudzenie transgranicznej współpracy cyfrowej, środków na rzecz innowacji i GovTech (np. **inkubator GovTech** oraz **działanie koordynacyjne i wspierające na rzecz innowacyjnych i połączonych**

[12] Rozporządzenie wykonawcze – UE - 2025/1420 – PL - EUR-Lex.

administracji publicznych). To ostatnie działanie toruje drogę przyszłemu projektowi wielonarodowemu, który zakłada współinwestowanie w rozwój sztucznej inteligencji i kluczowych rozwiązań interoperacyjnych na potrzeby usług publicznych.

- Umiejętności sektora publicznego w zakresie interoperacyjności zostały wzmocnione dzięki **rozwojowi Akademii Interoperacyjnej Europy**, jak przewidziano w art. 13. Komisja wspiera rozwój programu certyfikacji w kwestiach interoperacyjności. Od września 2024 r. do czerwca 2025 r. opublikowano 9 nowych kursów, zarejestrowano 12 426 uczestników i wydano **2 716 świadectw**. Odsetek wydanych świadectw wynosi **34 %**[13]. Wirtualne wydarzenie „Szkoła sezonowa", zorganizowane w dniach 13–15 maja, przyciągnęło ponad 500 uczestników, a jego celem było promowanie europejskiej interoperacyjności i dalsze wzmocnienie wymiany wiedzy w tej dziedzinie. Wydarzenie to ma się odbywać co roku.

Dobre praktyki

WYMIANA DANYCH DOTYCZĄCYCH STUDENTÓW

EMREX[14] to infrastruktura transgraniczna umożliwiająca bezpieczną elektroniczną wymianę danych dotyczących studentów, takich jak wykaz zaliczeń i dyplomy, między studentami, instytucjami szkolnictwa wyższego i upoważnionymi osobami trzecimi. Wspiera ona uznawanie osiągnięć w nauce w formatach nadających się do odczytu maszynowego i PDF, promuje interoperacyjność i możliwość ponownego wykorzystania zgodnie z aktem i europejskimi ramami interoperacyjności[15], a tym samym ułatwia mobilność studentów.

EMREX, pierwotnie finansowana w ramach programu Erasmus+ (2015–2017), jest obecnie samowystarczalną inicjatywą opartą na otwartym oprogramowaniu, zarządzaną przez grupę użytkowników EMREX (EUG), która jest niezależną, międzynarodową, wielostronną siecią skupiającą wiele zainteresowanych stron, zrzeszającą organy rządowe, środowisko akademickie i podmioty GovTech. Inicjatywa ta funkcjonuje obecnie w kilku krajach, w tym w Finlandii, Niderlandach, Norwegii, Szwecji i Chile, oraz zyskuje coraz większe zainteresowanie w Niemczech.

Jej architektura techniczna obejmuje komponenty otwartego oprogramowania dostępne na GitHub na podstawie licencji otwartego oprogramowania EUPL-1.2[16]. Podobnie jak wtyczka Student Mobility Plugin, która ułatwia przekazywanie dokumentacji edukacyjnej, na przykład między uczelnią a portalem do składania aplikacji, punkt dostępu do danych EMREX zapewnia niezawodny i znormalizowany dostęp do danych dotyczących studentów. Wymiana danych odbywa się za pomocą obiektu modelu uczenia się EMREX, wspólnego formatu zapewniającego interoperacyjną i nadającą się

[13] Dane pochodzące z wyników mechanizmu monitorowania Interoperacyjnej Europy z 2025 r. Szczegółowe informacje można znaleźć w dokumencie SWD(2025) 975.

[14] EMREX | Wspieranie mobilności studentów.

[15] Emrex, rozwiązanie oparte na otwartym oprogramowaniu wspierające mobilność studentów | Portal Interoperacyjna Europa.

[16] EMREX | GitHub.

do odczytu maszynowego strukturę dokumentacji akademickiej. Portal z DC4EU[17] jest połączeniem technicznym opartym na zasadzie jednorazowości, które integruje EMREX z projektem dotyczącym poświadczeń cyfrowych dla UE (DC4EU), a tym samym wzmacnia jego rolę w szerszym europejskim ekosystemie edukacji cyfrowej. Obsługuje on zaufaną i bezpieczną wymianę danych zgodną z zasadami UE, takimi jak eIDAS i zasada jednorazowości. EMREX wciąż się rozwija, a w przyszłości pojawia się możliwość dostosowania go do unijnych ram tożsamości cyfrowej oraz jednolitego portalu cyfrowego. Dzięki temu stanie się kluczowym elementem umożliwiającym bezpieczną i zorientowaną na użytkownika wymianę danych zarówno w szkolnictwie wyższym, jak i poza nim.

EDUKACJA W ZAKRESIE INTEROPERACYJNOŚCI W POLSKIEJ ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Polska z powodzeniem rozwija cyfrową administrację publiczną i interoperacyjność dzięki dwóm kluczowym inicjatywom: ponownie wykorzystano kurs Akademii Interoperacyjnej Europy pt. „Interoperacyjność: kurs wprowadzający" oraz zainicjowano Studium Architektury Informacyjnej Państwa. „Interoperacyjność: kurs wprowadzający"[18], zintegrowany z krajową platformą e-learningową[19] na podstawie licencji EUPL[20] i przetłumaczony we współpracy z Komisją Europejską, ma na celu budowanie zdolności sektora publicznego w zakresie zasad interoperacyjności zgodnych z prawem UE. Materiały szkoleniowe zyskały liczne pochwały za przejrzystość i łatwość użytkowania, co skłoniło Polskę do podjęcia aktywnej współpracy z Komisją Europejską celem dostosowania dodatkowych kursów, takich jak kursy dotyczące ocen interoperacyjności i eGovERA©[21].

Studium Architektury Informacyjnej Państwa[22], które zainicjowano pod koniec 2023 r., łączy wprowadzające webinaria, zajęcia warsztatowe w terenie i wsparcie w osiągnięciu zaawansowanej dojrzałości w celu zwiększenia zdolności organizacji sektora publicznego w obszarze interoperacyjności i architektury informacyjnej. Wykorzystuje ono Repozytorium Architektury Informacyjnej Państwa, z myślą o zwiększeniu praktycznego zastosowania zdobytej wiedzy. Inicjatywy te – dzięki zaangażowaniu ponad 400 urzędników służby cywilnej z 26 organizacji – ilustrują, w jaki sposób szkolenia strategiczne i budowanie zdolności wzmacniają zarządzanie, stymulują transformację cyfrową i przynoszą wymierne korzyści zarówno administracji i przedsiębiorstwom, jak i obywatelom.

---

[17] Poświadczenia cyfrowe dla Europy | DC4EU.

[18] Interoperacyjność: kurs wprowadzający | EU Academy.

[19] Kurs wprowadzający do interoperacyjności | Portal Interoperacyjności i Architektury.

[20] Wprowadzenie do licencji EUPL | Portal Interoperacyjna Europa.

[21] Wprowadzenie do eGovERA© | EU Academy.

[22] Studium AIP | Portal Interoperacyjności i Architektury.

Uwagi na przyszłość

Procedury i warunki niezbędne do wdrożenia projektów wspierających wdrażanie polityki, określone w art. 9, zostaną opracowane i przedłożone stałej grupie roboczej w 2026 r. Może to prowadzić do **utworzenia pierwszej piaskownicy interoperacyjności**, co stanowiłoby istotny krok w kierunku wspierania innowacji w sektorze publicznym. Taki krok sprzyjałby również kontrolowanemu testowaniu rozwiązań transgranicznych. Piaskownice umożliwią państwom członkowskim i zainteresowanym stronom eksperymentowanie z nowatorskimi podejściami cyfrowymi przy jednoczesnym zapewnieniu zgodności z zasadami planu na rzecz Interoperacyjnej Europy. Z czasem wnioski wyciągnięte z funkcjonowania piaskownicy pomogą również udoskonalić politykę w zakresie interoperacyjności i opracować nowe rozwiązania. Do końca 2025 r. Akademia opublikuje 12 **nowych kursów szkoleniowych**, a trzy z nich będą dostępne we wszystkich 24 językach urzędowych UE. Ponadto metodyka dobrowolnego mechanizmu **oceny wzajemnej** zostanie przedłożona do zatwierdzenia Radzie. Po zatwierdzeniu na portalu zostaną opracowane funkcje pomocnicze, które będą propagowane za pośrednictwem społeczności Interoperacyjnej Europy.

Oceny interoperacyjności

Podstawa prawna

Akt nakłada na podmioty UE i organy sektora publicznego obowiązek przeprowadzania **ocen interoperacyjności** w celu zapewnienia, aby przed wdrożeniem uwzględniono kwestie interoperacyjności transgranicznej transeuropejskich cyfrowych usług publicznych (art. 3). W ocenach tych mają być uwzględnione skutki wiążących wymogów dla cyfrowych usług publicznych, zidentyfikowane zainteresowane strony oraz ustalone możliwości zastosowania i wartości istniejących rozwiązań interoperacyjnych przed podjęciem decyzji dotyczącej nowych lub znacznie zmienionych wiążących wymogów. Aby ułatwić ten proces, Komisja Europejska dostarcza narzędzia techniczne, w tym narzędzie internetowe służące do sporządzania sprawozdań z oceny oraz ich publikacji na portalu. Dzięki tym instrumentom państwa członkowskie mogą zidentyfikować cyfrowy wymiar wniosków na wczesnym etapie oraz od samego początku zaangażować odpowiednich ekspertów i zainteresowane strony. Umożliwiają one również ocenę, czy zmiany lub kompromisy osiągnięte podczas negocjacji międzyinstytucjonalnych mają istotne skutki cyfrowe. Ponadto stanowią one zorganizowany kanał informacji zwrotnych i wymiany informacji, co wzmacnia zdolność Komisji do przewidywania wyzwań związanych z wdrażaniem oraz do doskonalenia praktyk kształtowania polityki.

Działania wdrożeniowe

- W przypadku państw członkowskich przyjęcie **wytycznych dotyczących oceny interoperacyjności**[23] pomaga zapewnić ustrukturyzowane i spójne podejście do oceny interoperacyjności w różnych dziedzinach. Wytyczne te stanowią jasne ramy oceny skutków wiążących wymogów dla interoperacyjności transgranicznej, dla zainteresowanych stron i dla wspierających rozwiązań Interoperacyjnej Europy. W drugim kwartale 2025 r. wytyczne przetłumaczono na wszystkie języki UE i stanowiły podstawę

[23] Wytyczne dotyczące oceny | Portal Interoperacyjna Europa.

dwóch sprawozdań z oceny interoperacyjności, które państwa członkowskie (Cypr i Niemcy) przedłożyły od momentu wejścia w życie obowiązkowych ocen interoperacyjności 12 stycznia 2025 r.

- Art. 3 aktu w sprawie Interoperacyjnej Europy wdrożono w Komisji za pośrednictwem **ram kształtowania polityki dostosowanej do ery cyfrowej**[24], które weszły w życie w styczniu 2025 r. Stosując to ustrukturyzowane podejście, Komisja przeprowadziła już **32 oceny interoperacyjności**[25], w których uwzględniono efektywność i wyraźny nacisk na jakość[26]. Podejście to opiera się na trzech podstawowych elementach.
  - **Kontrolę cyfrową** przeprowadza się na etapie planowania polityki i obejmuje ona cztery krótkie pytania, które pomagają zespołom ds. polityki określić, czy dana inicjatywa ma skutki cyfrowe.
  - **Wytyczne dotyczące kształtowania polityki dostosowanej do ery cyfrowej** wspierają systematyczne uwzględnianie kwestii cyfrowych w całym procesie kształtowania polityki.
  - **Ocena skutków finansowych i cyfrowych regulacji** lub, w stosownych przypadkach, **ocena skutków cyfrowych regulacji**. W razie potrzeby obie te oceny służą Komisji do oceny interoperacyjności. Ocena skutków finansowych i cyfrowych regulacji dodaje specjalny rozdział dotyczący cyfryzacji do poprzedniej oceny skutków finansowych regulacji. Ocena skutków cyfrowych jest uproszczoną wersją na potrzeby aktów wykonawczych i delegowanych.

Dobre praktyki

OCENY INTEROPERACYJNOŚCI ZA POŚREDNICTWEM RAM KSZTAŁTOWANIA POLITYKI DOSTOSOWANEJ DO ERY CYFROWEJ

W ocenie podkreślono, że systemy na szczeblu UE, takie jak eIDAS[27] w zakresie identyfikacji elektronicznej oraz ramy UE dotyczące cyberbezpieczeństwa[28], stanowią kluczowe czynniki umożliwiające bezpieczne i interoperacyjne świadczenie usług, przy czym nie zidentyfikowano żadnych pozostających barier transgranicznych.

Korzystając z ram kształtowania polityki dostosowanej do ery cyfrowej Komisja przeprowadziła w 2025 r. 32 oceny interoperacyjności wniosków dotyczących polityki; przykłady tych ocen, takie jak BRIDGEforEU[29] i rozporządzenie w sprawie cyfrowego przemieszczania odpadów[30], są dostępne na portalu Interoperacyjna Europa.

---

[24] Kształtowanie polityki dostosowanej do ery cyfrowej | Portal Interoperacyjna Europa.

[25] Baza sprawozdań z oceny | Portal Interoperacyjna Europa.

[26] Dane pochodzące z wyników mechanizmu monitorowania Interoperacyjnej Europy z 2025 r. Szczegółowe informacje można znaleźć w dokumencie SWD(2025) 975.

[27] Identyfikacja elektroniczna, uwierzytelnianie i usługi zaufania – więcej informacji: Rozporządzenie eIDAS | Komisja Europejska.

[28] Ramy UE dotyczące cyberbezpieczeństwa.

[29] Sprawozdanie z oceny BRIDGEforEU | Portal Interoperacyjna Europa.

[30] Sprawozdanie z oceny rozporządzenia w sprawie cyfrowego przemieszczania odpadów | Portal Interoperacyjna Europa.

TRANSGRANICZNE CYFROWE USŁUGI PUBLICZNE: DEKLARACJA W SPRAWIE WSPÓŁPRACY SZWEDZKO-FIŃSKIEJ

Deklaracja w sprawie współpracy szwedzko-fińskiej[31], podpisana 16 września 2024 r., stanowi kluczowy kamień milowy w transgranicznej współpracy cyfrowej. Koncentruje się ona na interoperacyjnych cyfrowych usługach publicznych, w tym wymianie danych dotyczących ludności i zharmonizowanych przepisach dotyczących przedsiębiorstw, w celu poprawy dostępu, efektywności i niezawodności dla obywateli i przedsiębiorstw w wymiarze transgranicznym.

Podstawę deklaracji stanowi interoperacyjność, która umożliwia niezakłócone funkcjonowanie usług, większe cyberbezpieczeństwo i lepszą koordynację, a zarazem sprzyja integracji gospodarczej i innowacjom. Inicjatywa ta pokazuje, że wspólne cele, wspólne inwestycje i zharmonizowane normy mają zasadnicze znaczenie dla udanej transgranicznej współpracy cyfrowej, gdyż oferują model najlepszych praktyk o transeuropejskim znaczeniu dla innych państw członkowskich.

Uwagi na przyszłość

Oceny interoperacyjności okazały się od samego początku niezwykle przydatne w uwzględnianiu interoperacyjności transgranicznej w nowych przepisach i cyfrowych usługach publicznych. Dalsza efektywność będzie zależała od usprawnienia procesów i wytycznych, włączenia nowych priorytetów, takich jak sztuczna inteligencja, zarządzanie danymi i cyberbezpieczeństwo, oraz spójnego stosowania we wszystkich państwach członkowskich i instytucjach UE.

Na szczeblu Komisji przygotowywane są wewnętrzne wytyczne dotyczące ocen interoperacyjności w odniesieniu do zamówień publicznych. Trwają prace nad narzędziem opartym na sztucznej inteligencji AI4DRPM, aby częściowo zautomatyzować ocenę skutków cyfrowych regulacji oraz ocenę skutków finansowych i cyfrowych regulacji, a przez to zmniejszyć obciążenie pracą przy jednoczesnym zachowaniu ich roli w ocenie skutków cyfrowych. Środki te mają sprawić, że oceny interoperacyjności staną się podstawą lepszego stanowienia prawa i wdrażania polityki.

WSPÓŁPRACA MIĘDZY KOMISJĄ A INNYMI ZAINTERESOWANYMI STRONAMI

W ciągu ostatniego roku Komisja zacieśniła współpracę z zainteresowanymi stronami w celu przyspieszenia prac nad aktem w sprawie Interoperacyjnej Europy. Państwa członkowskie uczestniczą w tych pracach za pośrednictwem Rady ds. Interoperacyjnej Europy i jej podgrup, kształtując priorytety i program, natomiast koordynatorzy ds. interoperacyjności, eksperci i wspólnoty praktyków zapewniają, aby praktyczne doświadczenia miały wpływ na kształt

[31] Deklaracja w sprawie współpracy szwedzko-fińskiej.

polityki i narzędzi. Współpraca obejmuje kraje kandydujące, partnerów międzynarodowych i organy normalizacyjne, co odzwierciedla wzajemne powiązanie cyfrowych usług publicznych. Współpraca w ramach aktu w sprawie Interoperacyjnej Europy i jego Rady stanowi dla krajów przystępujących nieocenioną szansę na szybkie dostosowanie się do unijnych standardów zarządzania cyfrowego – i przyspieszenie w ten sposób stopniowej integracji z jednolitym rynkiem cyfrowym UE. Partnerstwa z przemysłem, środowiskiem akademickim, społeczeństwem obywatelskim i organizacjami międzynarodowymi wspierały rozwiązania oparte na otwartym oprogramowaniu, rynki GovTech i piaskownice regulacyjne; dzięki nim możliwe było dostosowanie wysiłków, unikanie powielania działań oraz tworzenie synergii transgranicznych i międzysektorowych.

WNIOSKI I PERSPEKTYWY NA PRZYSZŁOŚĆ

Pierwszy rok wdrażania aktu w sprawie Interoperacyjnej Europy położył podwaliny pod silniejszy i spójniejszy cyfrowy sektor publiczny w całej UE. Osiągnięcia te pokazują, że interoperacyjność nie jest już kwestią czysto techniczną, lecz strategicznym czynnikiem sprzyjającym suwerenności cyfrowej i konkurencyjności Europy. Kamienie milowe, takie jak ustanowienie struktur zarządzania, rozpoczęcie ocen interoperacyjności i przyjęcie kryteriów dotyczących rozwiązań opatrzonych oznaczeniem, dowiodły zdolności UE do wspólnego działania. W nadchodzącym roku możemy spodziewać się:

- przyjęcia przez Radę pierwszego planu na rzecz Interoperacyjnej Europy, w którym określone zostaną priorytety na rok 2026 i kolejne lata;
- zatwierdzenia przez Radę pierwszej partii rozwiązań Interoperacyjnej Europy oraz wytycznych dotyczących ponownego wykorzystywania i udostępniania rozwiązań;
- dalszych środków wsparcia dla państw członkowskich i podmiotów UE, w tym szkoleń, piaskownic regulacyjnych, projektów wsparcia i mechanizmów wzajemnej oceny;
- dodatkowych zaktualizowanych wytycznych i narzędzi do oceny interoperacyjności w celu wspierania uproszczenia.

Kolejne kroki będą wymagały zaangażowania politycznego i inwestycji: zwiększenia skali wdrażania rozwiązań opatrzonych oznaczeniem, włączenia interoperacyjności do głównych inicjatyw politycznych UE, takich jak akt w sprawie danych[32], rozporządzenie w sprawie jednolitego portalu cyfrowego[33] i akt w sprawie sztucznej inteligencji[34], oraz wzmocnienia wiodącej pozycji Europy na świecie przez dostosowanie do norm międzynarodowych. Komisja, wraz z państwami członkowskimi i partnerami, będzie nadal realizować ten plan, dbając o to, aby interoperacyjność stała się fundamentem bardziej cyfrowej, inkluzywnej i odpornej Unii Europejskiej.

[32] Rozporządzenie – UE – 2023/2854 – PL – EUR-Lex.

[33] Rozporządzenie – 2018/1724 – PL – EUR-Lex.

[34] Rozporządzenie – UE – 2024/1689 – PL – EUR-Lex.